

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
עשרים ושמונה

היכל
שלישי

מאמר קול קורא במדבר

•

מכ"ק אדמו"ר הזקן
הרב רבי שניאור זלמן מליאדי
(בעל התניא והשו"ע)
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה מכתב יד

על ידי מערכת
„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וחמש לבריאה

MAAMAR
KOL KOREI BaMIDBAR

Copyright © 2025
by

Kehot Publication Society

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com

Orders Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213
(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148
www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Printed in the United States of America

ב"ה.

פתח דבר

לקראת ל"ג בעומר הבעל"ט, הננו מוציאים לאור בזה מאמר „קול קורא במדבר” מאת כ"ק אדמו"ר הזקן.

מאמר זה נדפס כאן בפעם הראשונה מכתב יד מעתיק.
לתועלת הלומדים והמעיינים, הוספנו בשולי העמודים מראי מקומות וציונים.
בסוף הקונטרס – פאקסימיליא מהכתב יד של המאמר.

*

הקונטרס נערך על ידי הרה"ת ר' אליהו שי' מטוסוב.

מערכת „אוצר החסידים”

י"ג אייר, ה'תשפ"ה
ברוקלין, נ. י.

קול² קורא במדבר³ פנו דרך ה' ישרו בערבה מסילה לאלהינו, כל גיא ינשא וכל הר וגבעה ישפלו והי' העקוב למישור והרכסים לבקעה, ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ד' דיבר. הנה עצה היעוצה איך לעבוד ה' בוודאי אם⁴ אין אני לי מי לי, שצריך כל אדם לתן עצות בנפשו להיות ממרי⁵ דחושבנא, כי לפעמים אדם רואה על עצמו רק הטוב שלו שעשה ואינו רואה הרע כלל, וקטן הוא בעיניו, מחמת שהאדם שיושב ולומד תמיד ועוסק בתורה ומצות גדול בעיניו מעשה הטוב. ואף מי שאינו יושב ולומד הא אמרו פושעי⁶ ישראל מלאים מצות כרימון. ואם שוכח שהוא פושע, גדול בעיניו הטוב שלו, ולפעמים⁷ להיפך שנגדל בעיניו הרע שלו והוא בשפלות.

אבל⁸ צריך להבין ענין האדם והנשמה שלו, ומהו החילוק בין נשמת ישראל לאומות העולם. הנה ענין הנשמה נחלקת לעשר, ונכללות בשנים דהיינו שכל ומדות, והשכל נחלק לג' חב"ד, והמדות נגררים אחר השכל, ואם השכל בקטנות כך הם המדות שלו אהבה ויראה והתפארות ג"כ בקטנות ובדברים גשמיים, ואם השכל בגדלות נמשכים המדות ג"כ בגדלות, כנראה בחוש מן הקטן שיש לו שכל קטן והמדות שלו ג"כ קטנים שאוהב דברים קטנים כמו שחוק, וכשנגדל השכל נגדלים ג"כ המדות שאוהב דברים חשובים.

והנה נשמת אומות העולם נלקחה מהשרים החיצונים והקליפות, והשכל שלהם אינם משיגים אלא כמו חכמות החיצוניות כמו תכונה ותשבורת ורפואות, והכל⁹ הוא לגרמייהו לעשות לו שם או לאסוף ממון. וכל העוסק במדות אלו אף בחכמות הגלגלים הוא נקרא כסיל, כי מלת כסיל יש לו שני פרושים, דהיינו

(5) ממרי' דחושבנא: זח"ג קעח, א. וראה תניא פכ"ט.
(6) פושעי ישראל מלאים: עירובין יט, א. ועוד.
(7) ולפעמים להיפך שנגדל בעיניו הרע שלו והוא בשפלות: ראה בכ"ז תניא תחילת פ"א.
(8) אבל צריך להבין ענין האדם והנשמה שלו: לתחילת המאמר כאן (שלש פסקאות), ראה תניא פ"א, פ"ב, פ"ג, ופ"ו.
(9) והכל הוא לגרמייהו: תקוני זהר תיקון ו' כב, א. שם תיקון ל' עג, ב. וראה תניא ספ"א, ובמפרשים לשם.

(1) = אדונינו ורבינו.
(2) קול קורא: נדפס מכת"י 3287 [מוסקבא 68180]. המאמר הוא ממאמרי לאזניא הקדומים, עוד לפני הדפסת ספר התניא, כי יש בו ענינים שהם כעין מהדו"ק לכפי שנתבארו בתניא.
עוד מאמרים עם ד"ה זה – ראה מאמרי אדה"ז נביאים ע' קכו ואילך. ברובם הענינים מקבילים, אבל יש גם חידושים בכ"א מהם.
אמנם (כדלקמן הערה 89) בלקו"ת שה"ש טז, ב, מצטט מהמאמר נוסח שלפנינו, שהוא גם נראה מדויק יותר.
(3) קול קורא במדבר: ישעי' מ, ג"ה.
(4) אם אין אני מי לי: אבות פ"א מ"ד.

קול קורא במדבר

כסיל¹⁰ הוא (מזל¹¹ ואין¹² מזל לישראל) וכ"ש כשעוסק בחכמות שבעולם, שהכל כדי להתגדל בעיני הבריות. ואפי"ס¹³. . הוא נקרא שוטה ומטורף וגרוע מכסיל. והוא מבחי' נשמות דאומות העולם שהוא נקרא סטרא אחרא היפך הקדושה, אשר את¹⁴ זה לעומת זה עשה אלקים, כמאמר אשר¹⁵ חלק אותם לכל העמים.

אמנם¹⁶ נשמת ישראל הוא חלק¹⁷ אלק"ה ממעל כמאמר חלק¹⁸ ה' עמו יעקב וכו' וכמ"ש ויפח¹⁹ באפיו נשמת חיים ואתה²⁰ נפחת בי וכל²¹ הנופח מעצמותיו הוא נופח. והנשמה נקרא חכמה²² כ"ח מ"ה, וזהו חכמתה והשכלתה,

כי כסיל הוא מלשון מזל, דהיינו ששורש נפשות אוה"ע הוא מכוכבים ומזלות שהם בחי' יש ודבר נפרד, משא"כ ישראל מקור נשמתם מבחי' חכמה כ"ח מ"ה ולכן אין מזל לישראל. ועיין עוד שם ע' קלח.

(12) ואין מזל לישראל: שבת קנו, א"ב. (13) ואפי"ס. . הוא: תיבה אחת בהכתי"י כאן אינה ברורה והיכונה מובנת, כי גם מי שאינו עוסק בחכמות האומות אבל הוא מונח במדות רעות הוא גרוע מהכסיל. ועיין תניא סוף פ"א: וממנה באות כל מדות רעות כו'.

(14) את זה לעומת זה: קהלת ז, יד. (15) אשר חלק אותם: ואתחנן ד, יט: וראית את השמש גו' אשר חלק ה' אותם לכל העמים. וראה זח"ב יד, ב: אשר חלק ה' אלקיך אותם לכל העמים והוא נסיב לחולקיה כנישתא דישראל כו'.

(16) אמנם: לפיסקא זו, ראה תניא ח"ב שער היחוד והאמונה פ"א [וכידוע נכתב לפני ס' התניא ח"א].

(17) חלק אלק"ה ממעל: ע"פ איוב לא, ב. (18) חלק ה' עמו: האינו לב, ט: כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו.

(19) ויפח באפיו: בראשית ב, ז. (20) ואתה נפחת: ברכת אלקי נשמה. וראה בכל זה במפרשים לתניא ריש פ"ב. ואגרת התשובה פ"ה.

(21) וכל הנופח: מובא בכ"מ בשם הזוהר, ונסמן ע"ז בארוכה במפרשי התניא שם.

(22) חכמה כח מ"ה: זח"כ כח, א. לד, א. הובא בתניא פ"ג, ופמ"ג (נסמן בהערה הבאה). ועוד.

(10) כסיל הוא מזל: ברכות נח, ב (עה"פ עושה עש כסיל וכימה – איוב ט, ט). ראה ב"ר פ"י, ז ומפרשים שם (כוכב כסיל והוא תלוי במזל קשת). רש"י משלי כו, י. ובכ"מ. וראה אוה"ת ויחי תטו, ב. [בקונטרס „ביאור והגהות למאמר ויאכילך את המן שבלקו"ת" מאת הרה"ג הרה"ח מוהרא"י ריבלין (קה"ת, תשע"ו) ע' מז, מציין למאמר כאן: ועיין בכת"י. . ד"ה קול קורא פנו דרך בענין אין מזל לישראל ולא מקור בדרך מיש ליש כו' ע"ש, שלכן נק' הזלעו"ז כסיל מלשון עושה עש כסיל וכימה כו' מזלות בדרך מיש ליש, ובישראל בניס חכם רואה הנוול האין הוא המקור כו'.

(11) (מזל ואין מזל לישראל): הכתי"י קרוע כאן, ותיבות אלו אינן ברורות. ובנו"א (מאמרי אדמו"ר נביאים ע' קצו), הלשון הוא: וחכמתם אינה אלא כסילות, מלשון הכסיל בחשך הולך, ולשון מזל ע"ד ומסדר את הכוכבים במשמרותיהם לשון תפיסה, ומי שעוסק בדברים גשמיים מזה העולם בודאי הוא יתיר גרוע מכסיל. ובנו"א (שם ע' קלא): ואין זה חכמה אמיתית, כי כסיל נקרא מזל ועובדי מזלות ובעיני שתחת השמים. . חכמים הכל בגשמי וחומר, ומכ"ש מה שאדם מתחכם בעיניו והולך בשרירות לבו הרע אחר ליצנות ושחוק לפי חכמתו חיצונית כי זה גרוע אפילו מכסיל והוא ממש משוגע ומטורף, כי שפל ומושפל תחת כל החכמות אפילו מחכמות החיצוניות שהם תחת המזל בעיני גשמיים בעוה"ז. ובנו"א שם (ע' קלו): ואין חכמתם נק' חכ' כלל, כי פ"י חכ' כ"ח מ"ה דהיינו תכלית הביטול לאלקות, וחכמתם אינה רק כסילות,

קול קורא במדבר

ז

שהוא כמאמר איזהו²³ חכם הרואה את הנולד שהוא לשון ה'ה, שהקב"ה מהוה את כל עולמות עליונים ותחתונים תמיד²⁴ בכל רגע ממש יש מאין. ולא כמו שסוברים הפילוסופים שהש"י ברא את העולם בששת ימי בראשית ומאז ועד עתה קיים העולם מעצמו, רק כמאמר ובטובו²⁵ מחדש בכל יום וכו'. וזהו חכמה כ"ח מ"ה, דהיינו שהנשמה משגת שכל העולמות נקרא מה דהיינו אין, וכולא²⁶ קמי' כלא חשיב כמו²⁷ קודם הבריאה שהי' הוא ושמו אחד כמאמר אני²⁸ ד' לא שנית, ואף לאחר הבריאה אין²⁹ עוד מלבדו. ומה שאנו רואים בחוש שיש עולם ומלואו, והוא כמו שינוי, זהו³⁰ מצד המקבילים, שהוצרך להשתלשל ע"י עשרה מאמרות דהיינו יהי³¹ אור יהי רקיע וכו', ואותיות אלו של העשרה מאמרות הם המחיים ומהוים תמיד בכל עת ובכל רגע את כל העולמות, כי הם נאמרים תמיד כמאמר ודבר³² אלקינו יקום לעולם וכמו ודבריו חיים וקיימים. אבל מצד עצמו ית' במאמר³³ אחד יכול להבראות ובראשית³⁴ נמי מאמר הוא, וראשית³⁵ הוא חכמה ובה נכלל כל המאמרות.

ומבשרי³⁶ אחזה אלוה, שהשכל של אדם נחלק לג', למשל כשאדם אינו מבין איזה הלכה ואח"כ נופל בשכלו הפירוש, הוא נקרא חכמה, שהוא כמו

שנית פ"י שאין שום שינוי כלל כמו שהיה לבדו קודם בריאת העולם כך הוא לבדו אחר שנברא וז"ש אתה הוא עד שלא נברא העולם אתה הוא כו' בלי שום שינוי בעצמותו ולא בדעתו כו'.

(28) אני ד': מלאכי ג, ו.

(29) אין עוד מלבדו: ואתחנן ד, לט.

(30) זהו מצד המקבילים: ראה תניא פכ"א.

פל"ו. פ"מ.

(31) יהי אור יהי רקיע: בראשית א, ג. ו.

(32) ודבר אלקינו יקום לעולם . . . ודבריו

חיים וקיימים: ישע"י מ, ח. ברכת אמת ויציב.

והובא כ"ז בשער היחוד והאמונה פ"א שם.

[ובתניא פכ"ה הובא זה לגבי שהתורה היא נצחית].

(33) במאמר אחד: אבות ריש פ"ה.

(34) ובראשית נמי מאמר הוא: ר"ה לב, א.

(35) וראשית הוא חכמה: זח"א לא, ב. ועוד.

[וראה הנסמן במאמרי אדהאמ"צ בראשית ע' א].

(36) ומבשרי אחזה: איוב יט, כו (וראה תניא

פנ"א). להבא להלן בפיסקא זו, ראה תניא פ"ג.

(23) איזהו חכם: תמיד לב, א. וראה תניא פמ"ג: דחכמה היא כ"ח מ"ה והחכמה מאין תמצא ואיזהו חכם הרואה את הנולד פ"י שרואה כל דבר איך נולד ונתהוה מאין ליש בדבר ה' ורוח פיו ית' כמ"ש וברוח פיו כל צבאם ואי לזאת הרי השמים והארץ וכל צבאם בטלים במציאות ממש בדבר ה' ורוח פיו וכלא ממש חשיבי ואין ואפס ממש כו'.

(24) תמיד בכל רגע ממש יש מאין: ראה תניא ספכ"ב: המחיה את כולם ומהוה אותם מאין ליש תמיד. ובפל"ח: וה' מחיה את כולם ומהוה אותם מאין ליש תמיד באור וחיות שמשפיע בהם שגם הגוף החומרי ואפי' אבנים ועפר הדומם ממש יש בו אור וחיות ממנו ית' שלא יחזור להיות אין ואפס כשהיה. ועד"ז בפנ"א.

(25) ובטובו מחדש: ברכת יוצר.

(26) וכולא קמי' כלא חשיב: זח"א יא, ב.

והובא בתניא פ"ג, פכ"ב, פל"ג. ועוד.

(27) כמו קודם הבריאה שהי' הוא ושמו

אחד: ראה תניא פ"כ וכו"א. פכ"ט. פל"ג. פל"ו.

פנ"א. ובשער היחוד והאמונה פ"ז: אני ה' לא

קול קורא במדבר

ברק שאין שם ההתחלקות אותיות כלל, ואח"כ כשמתבונן במחשבתו להבין השכל הוא נקרא בינה, ובא במחשבתו בצירופי אותיות. כך כי אצלו ית', הכל נכלל בחכמתו ית' והכל אחד, וחכמה³⁷ נקרא הוי' בניקוד פתח, ופירוש הוי' היה³⁸ הוה ויהיה ברגע אחד. וזהו³⁹ כל אדם, שצריך לחשוב תמיד בשכלו וחכמתו שהוא ית' בורא תמיד יש מאין.

והנה⁴⁰ זהו ענין ק"ש, שמע⁴¹ ישראל, שמע⁴² לשון הבנה, שהגוף הוא האומר לנשמה הנקרא ישראל, ד' אלקינו, פירוש⁴³ אלקי שנינו. ואף שהגוף הוא טמא ומגושם, מ"מ הוא אלוקינו, כמאמר אנכי⁴⁴ ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים, פירוש אנכי⁴⁵ מי שאנכי, שאינו מושג, לית⁴⁶ מחשבה תפיסה כלל כו', ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים, ששם⁴⁷ מ"ט שערי טומאה, שהוא ית' כל יכול וגם⁴⁸ חושך לא יחשיך כו' כחשיכה כאורה, ושורה אף בגוף הגשמי ה' אחד כנ"ל.

פמ"ט: כלומר שהניח כל צבא מעלה הקדושים והשרה שכניתו עלינו להיות נקרא אליהנו. ובלקו"ת נצבים נג, ג: ועד"ז יתפרש הטעם שאומרים על שם אלקים אלקינו משא"כ בכל השמות, והתירוץ כי פ' אלקינו היינו שלנו, שיומשך בבחינת גילוי ממש לנו, וזהו דייקא על ידי שם אלקים שהוא בחינת גבורות כו'. אמר לפני הסתלקותו שכך חלם לו בחלום אז ואמר שהתירוץ פשוט והקושיא טוב כו'.

(44) אנכי ה' אלקיך: יתרו כ, ב.

(45) אנכי מי שאנכי: לקו"ת להאריז"ל תולדות כז, יט בשם הזהר. אבן עזרא תולדות שם. ובכ"מ. והובא בתניא מהדו"ק פמ"ט שם. מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"א ע' יד. פרישות התורה ח"א ע' רט ובהנסמן במ"מ לשם.

(46) לית מחשבה: תקוני זהר בהקדמה ד"ה פתח אליהו.

(47) ששם מ"ט שערי טומאה: זהר חדש יתרו לא, א. [וראה עוד במ"מ בסה"מ תר"ם ח"א ע' קמב].

(48) וגם חושך: תהלים קלט, יב.

(37) וחכמה נקרא הוי' בניקוד פתח: ראה פרדס שכ"ח (שער הנקודות) פ"ה. פע"ח שער העמידה (ש"ט) פ"ט. סידור האריז"ל ומ"ח שם. ובארה"ת ואתחנן ע' שעט מציין לזוהר תולדות קמה, סע"א.

(38) היה הוה ויהיה: זח"ג רנו, ב. וראה תניא פכ"ט. ועוד.

(39) וזהו כל אדם: אולי צ"ל: וזהו כל האדם (ע"ד תניא פל"ג ועוד, והוא ע"פ קהלת יב, יג). או: וזהו בכל אדם.

(40) והנה זהו ענין ק"ש: לפיסקא זו, ראה גם תניא פמ"ז, ופמ"ט.

(41) שמע ישראל: ואתחנן ו, ד.

(42) שמע לשון הבנה: ראה זח"ג קלח, ב [ועיין בנסמן באורך במאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תשלו. ובסה"מ תרל"ח ח"ב ע' רצד].

(43) פירוש אלקי שנינו: = הנשמה וגוף. [ולא נמצא במ"א בדא"ח. בכ"מ הדיק הוא „אלקינו אלקה שלנו", עיין בתניא פמ"ז: כי אליהנו הוא כמו אלהי אברהם וכו' לפי שהיה בטל ונכלל ביחוד אור א"ס ב"ה. ושם

קול קורא במדבר

ט

ואהבת⁴⁹ את ה' אלוֹקֶיךָ, פִּירוֹשׁ וּאֶהֱבֶתָ⁵⁰ לִשׁוֹן רִצּוֹן וְחֶשֶׁק, ד' אֱלֹהֶיךָ, שְׁתִּהִי רִצּוֹנְךָ וְחֶשֶׁקְךָ שֶׁהוּא יְהוָה אֱלֹהֶיךָ. בְּכָל לֵבְךָ, אֵף שֶׁהֵלֵךְ חוֹמֵד לְדַבְרֵים גִּשְׁמִיִּם, תִּתְגַּבֵּר עַל הַלֵּב שֶׁלֹּא יִחְפֹּץ שׁוֹם דָּבָר בַּעֲוֹלָם, רַק שִׁיחֵי אֱלֹהֶיךָ. בְּכָל⁵¹ נִפְשֶׁךָ הוּא מִסִּירוֹת נֶפֶשׁ, שִׁיחֵי כָל עֲנִינֵי הָעוֹלָם בָּטֵל אֲצִלּוֹ, וְלֹא יִחְפֹּץ רַק שִׁיחֵי הוּא אֱלֹהֶיךָ כְּמֵאֲמַר אֱלִיךָ⁵² ד' נִפְשֵׁי אֲשָׁא.

וְהָיוּ⁵³ הַדְּבָרִים כּו', פִּירוֹשׁ שְׁחִיבָה עַל הָאָדָם לְהַעֲלוֹת עַל לְבוֹ תְּמִיד לְמַה⁵⁴ עָשָׂה הַשִּׁי"ת כִּי יִרְיֶדָה לְהִנְשָׁמָה שֶׁהִיא חֶלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל לִשְׁכּוֹן בְּגוֹף הַגִּשְׁמִי. וְזֶהוּ וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, הַקּוֹשִׁיָא הַזֶּה, אֲשֶׁר אֲנִי מִי שְׁאֲנִי. מִצּוֹן⁵⁵ הַיּוֹם לִשׁוֹן הַתְּקַשְׁרוֹת בְּקֶשֶׁר הַנִּשְׁמָה בְּגוֹף. אֲךָ הָעֲנִין שְׁנֵתְאוּהוּ⁵⁶ הַשִּׁי"ת לְהִיּוֹת לוֹ דִּירָה בְּתַחְתּוֹנִים, וְהָאִיךְ יִשְׁרָה בְּתוֹכֵנוּ בְּתוֹף הַגּוֹף הַעֲכוּר, הוּא⁵⁷ ע"י הַתּוֹרָה, כִּי אֲוִרִית⁵⁸ וְקִבְ"ה כּוֹלָא חֵד, וְהַתּוֹרָה⁵⁹ נִקְרָא הֵיכְלָא דְּמִלְכָּא, שֶׁהִמְלִיךְ שׁוֹכֵן בְּתוֹךְ אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, וְלֹא כְּמוֹ מֶלֶךְ בָּשָׂר וָדָם שֶׁהוּא בְּהֵיכְלָא שֶׁהָעוֹמְדִים מִחוּץ לְהֵיכָל אֵינָם רְאוּיִם אוֹתוֹ, אֲבָל הַשִּׁי"ת הוּא עוֹטֵה⁶⁰ אֹר כְּשֶׁלֵּמָה שֶׁהִיא הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרָא תּוֹרָה⁶¹ אֹר, וְאֵינוֹ מִפְסִיק לְמַשֵּׁל כְּמוֹ זְכוּכִית שֶׁאֵינָה מִפְסֶקֶת מֵאֹר הַשֶּׁמֶשׁ וְכָל מַה שֶׁהִיא זָכָה בְּיוֹתֵר יִכּוֹל יוֹתֵר לְרֹאוֹת. וְכִשְׁאֲדָם⁶² לּוֹמֵד אֶת הַתּוֹרָה מִשִּׁים כָּל שְׁכָלוֹ

(55) מִצּוֹן הַיּוֹם לִשׁוֹן הַתְּקַשְׁרוֹת: רֹאה לְקו"ת בְּחֻקוֹתֵי מַה, ב. וּבְכ"מ. [הַנִּסְמָן בְּסֵה"מ תִּרְל"ח ע' קַכב].

(56) שְׁנֵתְאוּהוּ הַשִּׁי"ת לְהִיּוֹת לוֹ דִּירָה בְּתַחְתּוֹנִים: תַּנְחוּמָא נִשָּׂא טז. וְעֵיין תַּנְיָא ר"פ ל"ו, וּבְמִפְרָשִׁים לְשֵׁם.

(57) הוּא ע"י הַתּוֹרָה: בְּלִקְו"ת אַחֲרֵי כֵן, א: וְדִבְרַת בֵּם בְּדַבְרֵי תּוֹרָה כְּתִיב (ע"פ סְפָרִי וְרִש"י עה"פ, וְיוֹמָא יט, ב). וּלְפַעֲמִים מוֹבָא עַל פֶּסוּק „וְהָיוּ הַדְּבָרִים” שֶׁבְּדַבְרֵי תּוֹרָה הַכְּתוּב מְדַבֵּר (רֹאה הַנִּסְמָן בְּסֵה"מ תִּרְמ"א ע' שְׁפָה).

(58) אֲוִרִיתָא וְקִבְ"ה כּוֹלָא חֵד: מוֹבָא בְּתַנְיָא (פ"ד וּפְכ"ג) בְּשֵׁם הַזֶּהרַר וְנֹרָא בְּמִפְרָשֵׁי הַתַּנְיָא שֵׁם. נִסְמָן בְּמֵאֲמָרֵי אֲדַהָאמ"צ וְיִקְרָא ח"א ע' רִפָּה. וְרֹאה בְּנִדְו"ד תַּנְיָא פְּמ"ד.

(59) וְהַתּוֹרָה נִקְרָא הֵיכְלָא דְּמִלְכָּא: זַח"ב ר, א. וְעוֹד.

(60) עוֹטֵה אֹר כְּשֶׁלֵּמָה: תַּהֲלִים קד, ב.

(61) תּוֹרָה אֹר: מִשְׁלִי ו, כג.

(62) וְכִשְׁאֲדָם לּוֹמֵד אֶת הַתּוֹרָה מִשִּׁים כָּל שְׁכָלוֹ וְדִבְרוּ בָּהּ: רֹאה תַּנְיָא פ"ה.

(49) וּאֶהֱבֶתָ: וְאַתְחַנֵּן שֵׁם, ה. וְרֹאה תַּנְיָא פְּמ"ט שֵׁם.

(50) וּאֶהֱבֶתָ לִשׁוֹן רִצּוֹן וְחֶשֶׁק: מְבוֹאֵר בְּכ"מ, כִּי וּאֶהֱבֶתָ מִלְשׁוֹן אָבָה שֶׁהוּא רִצּוֹן וְחֶפֶץ, רֹאה תו"א מְג"א קַכב, ד. לְקו"ת בְּהַעֲלוֹתְךָ כֵּט, ד. וְאַתְחַנֵּן ב, ג. וּבְכ"מ. וְרֹאה ס' הַחֲקִירָה לְהַצ"צ צד, א מִס' שֶׁרֶשׁ יִשַׁע דֹּאֶהֱבָה הוּא מְשׁוֹרֵשׁ אָבָה.

(51) בְּכָל נֶפֶשְׁךָ הוּא מִסִּירוֹת נֶפֶשׁ: בְּרִכּוֹת נד, א: וּבְכָל נֶפֶשְׁךָ אִפִּילוֹ הוּא נוֹטֵל אֶת נֶפֶשְׁךָ. וְרֹאה תַּנְיָא סְפִכ"ה.

(52) אֱלִיךָ ד' נִפְשֵׁי אֲשָׁא: תַּהֲלִים כה, א. וְעוֹד. (הוֹבָא גַם בְּתַנְיָא פְּל"א וּפְמ"א, וּבִאֲגָרַת הַתְּשׁוּבָה פ"י).

(53) וְהָיוּ הַדְּבָרִים: וְאַתְחַנֵּן שֵׁם, ו. וְרֹאה תַּנְיָא פְּמ"ט שֵׁם.

(54) לְמַה עָשָׂה הַשִּׁי"ת כֵּן: רֹאה תַּנְיָא פְּל"א: לְמַה עָשָׂה ה' כּוֹזֵאת לְהוֹרִיד חֶלֶק מֵאֹרֻרוֹ ית' הַמִּמְלָא וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וְכוֹלָא קְמִי כְּלָא חֲשִׁיב וְהַלְבִּישׁוֹ בְּמִשְׁכָּא דְּחִוּיָא וְטַפְּה סְרוּחָה, אֵין זֶה כִּי אִם יִרְיֶדָה זֶה הִיא צוֹרֵךְ עֲלֶיהָ לְהַעֲלוֹת לָהּ כָּל נֶפֶשׁ הַחַיּוֹנִית הַבְּהֵמִית כּו'.

קול קורא במדבר

ודבורו בה, כל אחד לפי ערכו. ובהתורה⁶³ יש עשר⁶⁴ ספירות שהוא לשון ספיר דהיינו אור זך כמאמר מקום⁶⁵ ספיר אבניה, כי בהתורה יש תנ"ך וש"ס וקבלה כמבואר⁶⁶ בכתבי האר"י ובשערי⁶⁷ ציון, עי"ז עושה לו ית' דירה בתחתונים. וזה פירוש בכל נפשך שהיא מסירת נפש, דהיינו שמשים מחשבתו ודיבורו בהתורה להיות לו ית' דירה, וזהו אליך ה' נפשי אשא.

היום⁶⁸ על לבבך, שיהא⁶⁹ בעיניו כאילו היום קבלו מסיני, ולכאורה הוא נראה כמו שקר, ואיך לחשוב כזאת. אבל האמת הוא שהש"י הוא היה הוה ויהיה, ומי שזוכה ומשיג תמיד⁷⁰ בלימוד הוא כמעמד הר סיני, ומי שאינו זוכה צריך להאמין זה.

וזכה ג"כ ושננתם⁷¹ לבניך, פירוש שלא אתה בעצמך לבד תלמוד התורה, אלא אפי' בניך הקטנים ותלמידך⁷² שהם בוודאי מקושרים לדברי הבל וריק, תלמוד עמהם התורה כדי להיות לו ית' דירה בתוכם.

אמנם להבין איך אפשר לפי זה שצריך האדם לחשוב תמיד, ואהבת דהיינו שיאהב ויחפץ שהוי' אלוהיך כנ"ל. זהו ואספת⁷³ דגניך, ואמרו⁷⁴ רז"ל והגית בו יומם ולילה יכול דברים ככתבן ת"ל ואספת כו' הנהג מנהג דרך ארץ.

ראה תו"א יתרו סז, ב: כי גם עסק התורה שבכל אחד ובכל זמן הוא דבר ה' ממש שנאמר למשה מסיני ועל ידי זה תפול עליו אימה ויראה כאלו קבלה היום מהר סיני כו'. ע"ש באריכות.

71) ושננתם לבניך: ואתחנן שם, ז.

72) ותלמידך: ספרי ופירש"י עה"פ ואתחנן שם.

73) ואספת דגניך: עקב יא, יד (פרשה שני' דק"ש).

74) ואמרו רז"ל והגית בו: ברכות לה, ב: ואספת דגנך מה תלמוד לומר, לפי שנאמר (יהושע א, ח) לא ימוש ספר התורה הזה מפיד [והגית בו יומם ולילה] יכול דברים ככתבן ת"ל ואספת דגנך הנהג בהן מנהג דרך ארץ. בדרך מצותיך להצ"צ קו, ב: מכל מקום אם לא יעסוק במו"מ לא יהי' לו כלום וכמו שאמר ר' ישמעאל הנהג בהן מנהג דרך ארץ (ברכות ל"ה ב'), וגם רשב"י לא נחלק עליו אלא כדי להגיע למצות ידיעת התורה לבד כמ"ש תורה

63) ובהתורה יש עשר ספירות: ראה לקו"א להה"מ סרכ"ג (רכו, א).

64) עשר ספירות שהוא לשון ספיר: ראה לקו"ת אמור לה, ב. ביאורו"ז להצ"צ ח"א ע' ע ואילך. וראה מאמרי אדה"ז נביאים ע' רמב.

65) מקום ספיר אבניה: איוב כה, ו.

66) כמבואר בכתבי האר"י: משנה ביצירה תלמוד בבריאה כו', ראה פ"ח שער הנהגת הלימוד שי"ז. וראה תניא פ"מ. לקו"ת ויקרא ה, א ואילך. [ובהנסמן במאמרי אדה"ז נ"ך ע' קלט].

67) ובשערי ציון: הוא ספר תפילות וכוונות (הובא גם במאמרי אדה"ז הקצרים ע' פה. תקפו. מאמרי אדה"ז על מארז"ל ע' צב. מאמרי אדה"ז על ענינים ח"ב ע' תסז, וע"ש במ"מ).

68) היום על לבבך: ואתחנן שם.

69) שיהא בעיניו כאילו היום קבלו מסיני: ספרי ופירש"י עה"פ ואתחנן שם.

70) תמיד בלימוד הוא כמעמד הר סיני:

אמנם בכדי להבין זה נקדים להבין ענין הבריאה, למה ברא הש"י את האדם באופן זה שיצטרך לעסוק בפרנסה, ומזה בא בלבול לעבודת הש"י מחמת סדרת הפרנסה, ושכורת⁷⁵ ולא מיין, היד⁷⁶ ד' תקצר להבין פרנסת האדם בקל בלי שום עמל ויגיעה ועסק כלל. אמנם הענין הוא, דהנה כתיב לכבודי⁷⁷ בראתי יצרתיו אף עשיתי, פירוש העולמות ב"ע שהם⁷⁸ לבושין דמלכא כמו קרא⁷⁹ למנא מכבודא.

וזהו⁸⁰ שבפרשה ראשונה נאמר שישכון הש"י בדיבור ומחשבה של אדם שהם הלב והמוח, שזהו בראתי ויצרתיו. ובפרשה שניה אמר שהש"י ישכון במעשה⁸¹ המצות בתוך כל רמ"ח אברים של האדם, כמאמר לעולם⁸² יראה

בדיבור ומחשבה: להמבואר כאן בענין פרשה ראשונה שהוא עבודת המחשבה והדיבור, ופרשה שני' הוא עבודת המעשה והצדקה, נמצא ג"כ בקיצור בלקו"ת דרושים ל"ש ש"ס, ג. ועיין עוד בלקו"ת שה"ש מב, ג: בחי' מס"נ שבק"ש שמע ישראל כו' בכל לבבך ובכל נפשך כו', פי' שמע הוא לשון התבוננות כו' כלא ממש חשיבא כו' והיינו ע"י והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך שהוא ע"י התקשרות מחשבתו ודבורו בתורה להיות דבר ה' דיבר בו כמ"ש ואשים דברי בפיו כו', ואח"כ בפ' שניה שבק"ש כתיב ואספת דגנך הוא מעשה הצדקה כו'.

(81) במעשה המצות בתוך כל רמ"ח אברים: עיין בתניא פ"ד ופכ"ג, ועוד – בענין רמ"ח מצוות כנגד רמ"ח אברים – ע"פ תקוני זהר תיקון ל (עד, א), ובמצויין לתניא שם.

(82) לעולם יראה אדם: תענית יא, א: לעולם ימוד אדם עצמו כאילו קדוש שרוי בתוך מעיו שנאמר (הושע יא, ט) בקרבך קדוש. וראה לקו"ת נשא כ, א: ע"י המצות מעשיות שהם נעלים מתורה כו' יכול להמשיך בחי' קדש שיהיה שרוי בתוך מעיו כו' דהיינו בבחינת אור פנימי, שרמ"ח מ"ע הם נמשכים מרצונו ית' ונשפלו למטה שנתלבשו בדברים גשמיים כמו ציצית ותפילין כו', אך סוף מעשה דייקא הוא נעוץ בתחלה, וזהו אשר קדשנו כו' שע"י עסק התורה וקיום המצות מעשיות יכול להמשיך מבחי' קדש שיהיה שרוי בתוך מעיו כו'.

מה תהא עליה, אבל לא במי שכבר יודע התורה גם שחובה עליו והגית יומם ולילה כמ"ש הקב"ה ליהושע, מ"מ צריך לעסוק בדרך ארץ לפרנסתו כו'. ומסיק שם הצ"צ, שכן פסקו הרמב"ם ושי"ע א"ח ס"י קנ"ו דהנהג בהם מדת דרך ארץ וכן אר"י בנדה ע' ע"ב לענינו דהא בלא הא לא סגי כו'.

(75) ושכורת ולא מיין: ע"פ ישע"י נא, כא: לכן שמעי זאת עני' ושכורת ולא מיין. וראה עירובין סה, א: מיום שחרב ביהמ"ק כו' ושכורת ולא מיין. ועיי"ש בפירש"י. [וראה לקו"ת ר"ה ס, א. ובהנסמן במאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ב ע' תקנ].

(76) היד ד' תקצר: בהעלותך יא, כג.

(77) לכבודי בראתי: ישע"י מג, ז.

(78) שהם לבושין דמלכא: ראה תו"א וירא יג, ג"ד. לקו"ת מט, ד. ובכ"מ.

(79) קרא למנא מכבודא: ב"ק צא, ב. וראה לקו"ת האזינו עג, ד: וז"ש כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתי יצרתיו אף עשיתי כו', כל הנקרא בשמי היינו כללות נש"י שבראם לכבודו, ואין כבוד אלא תורה כי התורה היא בחי' לבושים וכמ"ש עוטה אור כשלמה, והיינו כמארז"ל דר"י קארי למאני מכבודא שהוא כמו עד"מ המלך אין רואים אותו כשהוא ערום וזולתי כשהוא מלוכש בלבוש מלכות כו' [ושם הוא ג"כ בביאור ענין פרשה ראשונה של ק"ש]. וראה בנדוד' לקו"ת שלח מג, ד.

(80) וזהו שבפרשה ראשונה . . שישכון הש"י

קול קורא במדבר

אדם את עצמו כאילו קדוש שרוי בתוך מעיו. וזהו אף עשיתיו, פירוש עשיותיו הגשמיים, שהוא⁸³ נקרא אף לאדם, כמאמר בזעת⁸⁴ אפך תאכל לחם, שרוצה הש"י שיהי' לו דירה שם ג"כ.

וע"י מה עושים לו דירה שישכון בעשיות הגשמי שלנו, ע"י צדקה⁸⁵ ומעשר וחומש, כי מידה בינונית הוא ליתן מעשר והעשירי⁸⁶ יהי' קודש, ומצוה⁸⁷ מן המובחר הוא חומש, נעוץ⁸⁸ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן, כמאמר עשר⁸⁹ אעשרנו לך ב' פעמים מעשר, ממטה למעלה וממעלה למטה.

ואם יתנהג האדם בדרך זה, שישים כל רצונו וחפצו רק ואהבת ה' אלקיך כנ"ל, ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך כמשמעו, וענין העשי' שלו, רק לקיים ציווי הש"י ואספת דגנך בכדי שיהי' אף עשיתיו, ממילא יהי' משא⁹⁰ ומתן שלו באמונה, ולא יבא לכלל כעס ושקר, מחמת⁹¹ שאדם מצד עצמו אינו רוצה כלל העשי', והוא⁹² לו אף.

בתרא לעישורא קמא. וראה ג"כ תו"א ויצא כב, ד: ומ"ש אעשר אעשרנו ב' עישורין כו' [ונתבאר בשיחת ש"פ ראה, מבה"ח וער"ח אלול תשמ"א – תורת מנחם תפארת לוי יצחק ח"ה ע' קמג ואילך]. ובלקו"ת שה"ש טז, ב: „יש לומר ע"ד מ"ש במ"א גבי צדקה שמדה בינונית ליתן מעשר ועשירי יהי' קדש, ומצוה מן המובחר ליתן חומש כי נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן, כמאמר עשר אעשרנו לך, ב' פעמים מעשר מלמטה למעלה ומלמעלה למטה". וכנראה שכוונתו למאמר הנדפס כאן. (90) משא ומתן שלו באמונה: ע"פ שבת לא, א. יומא פו, א. נדה ע, ב.

(91) מכאן עד סיום המאמר נמצא גם בד"ה כה אמר ה' ליעקב, במאמרי אדה"ז נביאים ע' קיא (והוא ג"כ מדרושי לאזניא). אלא ששם השתבשו המעתיקים בלשון „מחמת שהאדם מצד עצמו אינו רוצה כלל העשי' שלו הוא", והנוסח כאן הוא נכון.

(92) והוא לו אף: ראה לעיל הערה 83.

(83) שהוא נקרא אף לאדם: ראה לקו"ת האזינו עז, ב: שעליו נאמר אף עשיתיו היינו שבעשייה יש יניקה לבחי' אף ע"ד שלשה פתחו באף כו' (לקח טוב בראשית ג, א: שלשה פתחו באף והלכו באף, נחש אף כי אמר אלקים, שר האופים אף אני בחלומי, המן אף לא הביאה אסתר. ויש עוד גירסאות. וראה בהנסמן בלקו"ת שם).

(84) בזעת אפך: בראשית ג, יט.

(85) צדקה ומעשר וחומש: ראה שו"ע יו"ד סרמ"ט ס"א: שיעור נתינתה אם ידו משגת יתן כפי צורך העניים, ואם אין ידו משגת כל כך יתן עד חומש נכסיו מצוה מן המובחר, ואחד מעשרה מדה בינונית. ועיין תניא פל"ד. אגרת התשובה פ"ג. אגרת הקדש סי' יו"ד.

(86) והעשירי יהי' קודש: בחוקותי כז, לב.

(87) ומצוה מן המובחר הוא חומש: ראה בנסמך לעיל בסמוך.

(88) נעוץ סופן בתחילתן: ס' יצירה פ"א מ"ז.

(89) עשר אעשרנו לך ב' פעמים מעשר: ויצא

כה, כב. ובכתובות נ, א: והא לא דמי עישורא

אך אם⁹³ יחשוב אדם לומר, א"כ שהשי"ת מתאוה להיות לו דירה בתחתונים אף במקום השפל ביותר, אלך בשרירות לבי, תאוות עוה"ז, ומחמת לימוד ישכון השי"ת בתוכי, כמו שטעו בזה בבית שני וגם בבית ראשון שהלכו⁹⁴ בשרירות לבם הרע ועשו כל הרעות ובטחו על בהמ"ק שיש שם השראת השכינה. אמנם טעות הוא בידם, וכמו שאמר להם הנביא המערת⁹⁵ פריצים הי' הבית הזה, מפני שהשי"ת הוא טהור⁹⁶ עינים מראות ברע, כמאמר לא⁹⁷ הביט און ביעקב. רק שצריך לעשות תשובה, הוא⁹⁸ עזיבת החטא ולהסכים בליבו שלא לעשות עוד. ואף שיש⁹⁹ כמה דברים שאין מועיל תשובה כמבואר בספרים, אמנם¹⁰⁰ יש ב' מיני תשובות, תשובה תתאה ותשובה¹⁰¹ עילאה.

97) לא הביט און: בלק כג, כא.

98) הוא עזיבת החטא ולהסכים בליבו: ראה

תניא אגרת התשובה פ"א, ובמפרשים לשם.

99) שיש כמה דברים שאין מועיל תשובה

כמבואר בספרים: ראה אגרת התשובה פ"ד

בשם הזוהר וראשית חכמה.

100) אמנם . . . ותשובה עילאה: באגרת

התשובה שם: פירש בראשית חכמה שכונת זוהר שאין מועלת תשובה תתאה כי אם תשובה עילאה. ומאריך באגרת התשובה שם, ועיין שם פ"ח ואילך.

101) ותשובה עילאה: בסד"ה כה אמר ה'

ליעקב: ב' מיני תשובה תשובה תתאה ותשובה

המועילה לכל דבר ושב ורפא לו.

93) אם יחשוב אדם: בד"ה כה אמר ה'

ליעקב הנוסח: אם לחשך אדם.

94) שהלכו בשרירות לבם הרע: ע"פ ירמ'

יא, ח: ולא שמעו ולא הטו את אזנם וילכו איש בשרירות לבו הרע ואביא עליהם גו'. [ועיין קרוב לענין זה, בתו"א נח יא, ב].

95) המערת פריצים: ירמ' ז, יא. [ושם ד,

ואילך: אל תבטחו לכם אל דברי השקר לומר היכל ה' גו', הגנב גו' והלוך אחרי אלקים אחרים גו' ובאתם ועמדתם לפני בבית הזה אשר נקרא שמי עליו ואמרתם נצלנו גו', המערת פריצים הי' הבית הזה אשר נקרא שמי עליו גו'].
96) טהור עינים: חבקוק א, יג.

פאקסימיליא מעמוד הראשון מהכתב יד

לעילוי נשמת

הרבנית רבת פעלים אשה יראת ה'

מרת **צבי' מרים** ע"ה

גורארי'

בת הרה"ג הרה"ת **יצחק הכהן** ע"ה

שלוחה של כ"ק אדמו"ר זי"ע קרוב לשלשים ושש שנה

עסקה במילוי שליחות במרץ ובמס"נ

ובמיוחד במבצע חינוך וטהרת המשפחה

ורבים השיבה מעון

נפטרה ביום ד' פ' אמור, י"ב אייר, ה'תשס"ו

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס על ידי ולזכות משפחתה שליט"א

